

QUY ĐỊNH VỀ XÁC LẬP QUYỀN SỞ HỮU KHI TRỘN LẤN, CHẾ BIẾN HOẶC TÀI SẢN VÔ CHỦ, TÀI SẢN KHÔNG XÁC ĐỊNH ĐƯỢC CHỦ SỞ HỮU

(Điều 226, Điều 227, Điều 228 Bộ luật Dân sự năm 2015)

Theo quy định Luật Hòa giải ở cơ sở năm 2013, các tranh chấp về xác lập quyền sở hữu khi trộn lẫn, chế biến hoặc đối với tài sản vô chủ, không xác định được chủ sở hữu là những mâu thuẫn dân sự thuộc phạm vi hòa giải ở cơ sở. Mâu thuẫn phát sinh từ việc không rõ ai là chủ sở hữu hợp pháp và xảy ra giữa các cá nhân hoặc hộ gia đình trong cộng đồng và thường có thể giải quyết bằng thỏa thuận, hòa giải. Do đó, các hòa giải viên có thể căn cứ vào các quy định của Bộ luật Dân sự năm 2015 để vận dụng trong quá trình hòa giải ở cơ sở, giúp các bên đạt được giải pháp nhanh chóng, giảm căng thẳng, và duy trì ổn định quan hệ cộng đồng.

I. XÁC LẬP QUYỀN SỞ HỮU TRONG TRƯỜNG HỢP TRỘN LẤN

1. Trường hợp tài sản của nhiều chủ sở hữu khác nhau được trộn lẫn với nhau tạo thành vật mới không chia được thì vật mới là tài sản thuộc sở hữu chung của các chủ sở hữu đó, kể từ thời điểm trộn lẫn.

2. Khi một người đã trộn lẫn tài sản của người khác vào tài sản của mình, mặc dù đã biết hoặc phải biết tài sản đó không phải của mình và không được sự đồng ý của chủ sở hữu tài sản bị trộn lẫn thì chủ sở hữu tài sản bị trộn lẫn có một trong các quyền sau đây:

- Yêu cầu người đã trộn lẫn tài sản giao tài sản mới cho mình và thanh toán cho người đã trộn lẫn phần giá trị tài sản của người đó;

- Yêu cầu người đã trộn lẫn tài sản thanh toán giá trị phần tài sản của mình và bồi thường thiệt hại nếu không nhận tài sản mới.

II. XÁC LẬP QUYỀN SỞ HỮU TRONG TRƯỜNG HỢP CHẾ BIẾN

1. Chủ sở hữu của nguyên vật liệu được đem chế biến tạo thành vật mới là chủ sở hữu của vật mới được tạo thành.

2. Người dùng nguyên vật liệu thuộc sở hữu của người khác để chế biến mà ngay tình thì trở thành chủ sở hữu của tài sản mới nhưng phải thanh toán giá trị nguyên vật liệu, bồi thường thiệt hại cho chủ sở hữu nguyên vật liệu đó.

3. Trường hợp người chế biến không ngay tình thì chủ sở hữu nguyên vật liệu có quyền yêu cầu giao lại vật mới; nếu có nhiều chủ sở hữu nguyên vật liệu thì những người này là đồng chủ sở hữu theo phần đối với vật mới được tạo thành, tương ứng với giá trị nguyên vật liệu của mỗi người. Chủ sở hữu nguyên vật liệu bị chế biến không ngay tình có quyền yêu cầu người chế biến bồi thường thiệt hại.

III. XÁC LẬP QUYỀN SỞ HỮU ĐỐI VỚI TÀI SẢN VÔ CHỦ, TÀI SẢN KHÔNG XÁC ĐỊNH ĐƯỢC CHỦ SỞ HỮU

1. Tài sản vô chủ là tài sản mà chủ sở hữu đã từ bỏ quyền sở hữu đối với tài sản đó. Người đã phát hiện, người đang quản lý tài sản vô chủ là động sản thì có quyền sở hữu tài sản đó, trừ trường hợp luật có quy định khác; nếu tài sản là bất động sản thì thuộc về Nhà nước.

2. Người phát hiện tài sản không xác định được ai là chủ sở hữu phải thông báo hoặc giao nộp cho Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc công an cấp xã nơi gần nhất để thông báo công khai cho chủ sở hữu biết mà nhận lại.

Việc giao nộp phải được lập biên bản, trong đó ghi rõ họ, tên, địa chỉ của người giao nộp, người nhận, tình trạng, số lượng, khối lượng tài sản giao nộp.

Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc công an cấp xã đã nhận tài sản phải thông báo cho người phát hiện về kết quả xác định chủ sở hữu.

Sau 01 năm, kể từ ngày thông báo công khai mà không xác định được ai là chủ sở hữu tài sản là động sản thì quyền sở hữu đối với động sản đó thuộc về người phát hiện tài sản.

Sau 05 năm, kể từ ngày thông báo công khai mà không xác định được ai là chủ sở hữu tài sản là bất động sản thì bất động sản đó thuộc về Nhà nước; người phát hiện được hưởng một khoản tiền thưởng theo quy định của pháp luật.

